

سارا طاهری
خبرنگار گروه دانشگاه

چند سالی می‌شد که زرمه‌های استفاده از هوش مصنوعی در میان اهالی علم و آموزش به گوش می‌رسید؛ زرمه‌ای که در نهایت به همه‌های فراگیر تبدیل شد؛ «هوش مصنوعی می‌آید و نمی‌توان آن را نادیده گرفت.» این تنها یک پیش‌بینی نبود، بلکه روایتی از یک تحول بنیادین بود که به‌آرامی اما با سرعتی زیاد، در حال تسخیر تمامی ابعاد زندگی ماست و دانشگاه‌ها نیز از این قاعده مستثنی نیستند. بسیاری از کارشناسان آموزش عالی بر این باورند که استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی دیگر یک انتخاب نیست، بلکه ابزاری اجتناب‌ناپذیر برای دانشجویان و دانشگاه‌ها محسوب می‌شود. آن‌ها بر این باور بودند که انکار نقش هوش مصنوعی در محیط‌های دانشگاهی نه‌تنها به معنای نادیده گرفتن واقعیت‌های جاری است، بلکه می‌تواند به عقب ماندن از قطار پرسرعت پیشرفت علمی و پژوهشی منجر شود. در میان همین همه‌ها و چرایی استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی بود که دانشجویان حتی زودتر از استادان خود با پدیده‌هایی مثل «چت‌بات‌ها» و «ابزارهای تولید محتوا» آشنا شدند. ابزارهایی که می‌توانستند به آن‌ها در یافتن اطلاعات، خلاصه‌نویسی و حتی نگارش متون اولیه کمک کند. این اتفاق، زنگ هشدارى بود برای نظام آموزشی سنتنی؛ بنابراین برای بسیاری از استادان و مسئولان آموزش عالی این سؤال مطرح شد که آیا باید با این فناوری مقابله کرد یا باید همراه با آن شد و از آن استفاده کرد؟

■ ■ ■

«هوش مصنوعی؛ زنگ خطر یا فرصت طلایی؟»

دکتر طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد در روزهای ابتدایی اسال در دیدار نوروزی‌اش با معاونان، مدیران دانشگاه، به این سؤال پاسخ داد. او در سخنان خود از نگاه سنتنی به علم گلابه و عنوان کرد باید «هوش مصنوعی» را به‌عنوان ابزاری برای پیشرفت علم باید به کار ببریم؛ زیرا به اعتقاد او ذائقه اجتماعی در دو دهه اخیر تغییر کرده و جوان امروز مانند گذشتۀه نمی‌اندیشد! دکتر طهرانچی تغییر فضای تربیتی و شکل‌گیری ذائقه‌های جدید اجتماعی را یک واقعیت می‌داند که باید درک و برای آن چاره‌اندیشی کرد. او معتقد است در حال حاضر درگیر «جنگ فناوریانه» هستیم و تحولات فناوری، تحولات دیجیتال، هوش مصنوعی، فناوری‌های کوانتومی و فناوری‌های زیست اجتماعی، همه شتون ما را تحت‌تأثیر قرار داده است.

وی دلیل این تغییر ذائقه جوانان را در ناتوانی در برقراری ارتباط بین علم و عمل می‌داند. او تأکید کرد دانشگاه نباید صرفاً به پاددهی مداومت داشته باشد، بلکه باید «تحریک یادگیری» ایجاد کند. به باور او، جوان باید بداند که «از ابزار هوش مصنوعی» چقدر سؤال کند و چه سوالاتی را بپرسد! رئیس دانشگاه آزاد گفت فرصتی برای تعلل باقی نمانده و «اگر روش امتحانی همین ترم عوض نشود، ترم دیگر دیر است.» او یک پیشنهاد جسورانه و ساختار شکنانه را مطرح کرد: «همین ترم به‌جای اینکه اطلاعیه بزنیم، ورود موبایل در سسر جلسه امتحان ممنوع است، اطلاعیه بدیم که استفاده از موبایل در جلسه امتحان واجب است و استادان سؤالات خود را با علم به اینکه دانشجو به دیپ‌سیک و چت جی‌پی‌تی دسترسی دارد، مطرح کنند.» دکتر طهرانچی در سخنان خود صراحتاً اعلام کرد امسال و از همین ترم باید این تحول ایجاد شود و نباید منتظر ترم‌های بعد بود.

«هوش مصنوعی در دستان دانشجویان دکتری»

به دنبال سخنان دکتر طهرانچی، مبنی بر لزوم همراهی با تحولات نوین و به‌کارگیری هوش مصنوعی در آموزش عالی و ضرورت استفاده از هوش مصنوعی در امتحانات، چند روز پیش خبر رسید که معاونت علوم، مهندسی و کشاورزی دانشگاه آزاد با نزدیک‌شدن به پایان نیم‌سال ۱۴۰۴-۱۴۰۳ با صدور بخشنامه‌ای، به دانشجویان مقطع دکتری اجازه داده تـاد در امتحانات دروس نظری خود از ابزارهای هوش مصنوعی استفاده کنند. این اتفاق که فعلاً به دانشجویان دکتری محدود شده، نشان‌دهنده رویکرد پیشرو دانشگاه آزاد در پذیرش فناوری‌های نوین و آماده‌سازی دانشجویان برای مواجهه با چالش‌ها و فرصت‌های عصر هوش مصنوعی است. بخشنامه‌ای که با نگاهی به مفاد آن می‌توان متوجه شد که این تصمیم در راستای دیدگاه دکتر طهرانچی مبنی بر اجتناب‌ناپذیری هوش مصنوعی و لزوم تبدیل دانشگاه‌ها به «سازمان یادگیرنده» در دنیای پرشتاب امروز است. بخشنامه‌ای که می‌تواند سرآغازی برای تغییرات گسترده‌تر در نحوه ارزیابی و آموزش در سطوح بالاتر دانشگاهی باشد.

«چه تغییراتی در راه است؟ بخشنامه چه می‌گوید؟»

در این بخشنامه نمره نهایی دوره دکتری تخصصی از ۲۰ نمره تعیین شده و بخشی از آن یعنی تا ۶ نمره، به فعالیت‌های کلاسی و پروژه‌ها اختصاص دارد. امتحانات هم به‌صورت حضوری و تشریحی برگزار می‌شوند؛ دانشجو باید خودش حضور داشته باشد و به سؤالات پاسخ بدهد. اما نکته جالب اینجاست که استفاده از تلفن همراه، لپ‌تاپ یا حتی ابزارهای هوش مصنوعی در جلسه امتحان ممنوع نیست! البته

گزارش «فرهیختگان» از آزمون‌های پایان ترم دانشجویان دکتری دانشگاه آزاد

هوش مصنوعی در امتحان ممنوع نیست

همین سادگی‌ها نیست و سؤالات به گونه‌ای عمیق و تحلیلی طراحی شده‌اند که اگر دانشجو قدرت تحلیل قوی نداشته باشد نمی‌تواند به راحتی پاسخ سؤالات را حتی از کتاب استخراج کند. حالا این اتفاق در امتحاناتی که قرار است با استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی برگزار می‌شود نیز افتاده است. یعنی اینکه دانشجو نتواند با تکیه بر حفظیات به جواب برسد و حتماً باید تحلیلی انجام دهد. ابزار این تحلیل نیز همان هوش مصنوعی و موارد مشابه است.

همچنین استاد می‌تواند بنا به تشخیص خود، سؤالات را شخصی‌سازی کند، یعنی به طور مثال برای ۱۰ دانشجوی یک کلاس، سؤالات متفاوت باشد. علی‌پور البته گفت به مدیران گروه تأکید شده است که باید دقت شود سختی و آسانی سؤالات در یک اندازه باشد تا موجب گلابه دانشجویان نشود.

«راه‌های تقلب مسدود می‌شود»

حضور استاد در جلسه امتحان در این برهه بسیار مهم است، زیرا استاد دانشجو یا نش را می‌شناسد و می‌تواند هرگونه تقلب عمدی را تشخیص دهد. علی‌پور می‌گوید اگر استاد در جلسه حضور داشته باشد، می‌تواند مانع این کار شود. بنابراین از استادان دانشگاه درخواست شده که از ابتدا تا انتها در جلسه حضور داشته باشند تا از تقلب‌های احتمالی جلوگیری شود.

معاون آموزشی اصفهان نیز در مورد نگرانی‌ها درباره استفاده از وسایل الکترونیکی مثل موبایل و تبلت در جلسه امتحان و ممنوعیت ارتباط صوتی و تصویری، معتقد است با حضور مراقبین و استادان، و قرار دادن تلفن‌ها در حالت پرواز، امکان تقلب از این طریق به حداقل می‌رسد و کنترل کاملاً امکان‌پذیر است.

«آموزش راه و رسم طراحی سؤال‌های مفهومی به استادان»

طراحی سؤالات در روش جدید به گونه‌ای خواهد بود که دانشجو فقط با کمی کردن جواب از هوش مصنوعی به موفقیت نرسد، بلکه باید توان تحلیل و تشخیص داده‌های صحیح از ناصحیح را داشته باشد. حجازی، معاون آموزشی اصفهان در این باره گفت: «سؤال‌ها باید به شکلی باشند که دانشجو ناچار باشد جواب را تحلیل کند و صرفاً یک نقل قول از ابزار هوش مصنوعی نباشد. دانشجو باید متوجه شود آیا پاسخ و داده‌های هوش مصنوعی درست بوده است یا خیر.» او درباره تغییر در نحوه طرح سؤالات نیز گفت: «سؤالات تحلیلی پیش از این هم در دوره دکتری وجود داشته، اما الان این مدل پیشرفته‌تر شده و استاد باید سؤال را به گونه‌ای طراحی کند که دانشجو حتی نتواند به راحتی جواب را از هوش مصنوعی دریافت کند، بلکه خودش باید تحلیل کند.»

یکی از سؤالات این است که آیا استادان برای طراحی سؤالات آموزش دیده‌اند یا خیر. معاون آموزشی دانشگاه آزاد واحد تبریز در این باره گفت: «یک سری کارگاه‌های آموزشی مجازی برای استادان نیز برگزار شده است این کارگاه‌ها به ویژه برای استادان علوم انسانی برگزار شد تا با ابزار هوش مصنوعی آشنا شوند و نحوه طرح سؤالات تحلیلی را بیاموزند.»

به گفته علی‌پور، این روال در حال حاضر در حال اجراست و خوشبختانه در روزهای ابتدایی امتحانات، مشکل آن چنانی وجود نداشته است. اما او به یک نکته مهم اشاره کرد؛ این که بعضی از استادان یک سری مقاومت‌هایی داشتند؛ مثل دوران کرونا. او می‌گوید برای جلوگیری از این مقاومت‌ها با آن‌ها جلساتی برگزار می‌شود. یکی دیگر از سؤالات این است که استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی برای دانشجویان و استادان اختیاری یا اجباری است؟

معاون آموزشی دانشگاه آزاد واحد تبریز گفت دانشجو مختار اما استاد نمی‌تواند به دانشجو بگوید امتحان من جزوه بسته است!

«هدف؛ ارتقای سطح، توانمندی و قدرت تحلیل دانشجویان»

یکی از دغدغه‌های همیشگی استادان و کارشناسان حفظ اعتبار علمی مراکز آموزشی و مدارکی است که این مراکز به وسیله آن درجه علمی یک فرد را تأیید می‌کنند. امکان استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی در امتحانات هم طبیعی است، مانند هر تغییر و تحولی می‌تواند تأثیرات مثبت و البته منفی هم داشته باشد که می‌توان به وسیله هدایت و برنامه‌ریزی آن را به حداقل رساند.

در این زمینه، مسئولان دانشگاه آزاد به این نگرانی پاسخ داده‌اند و معتقدند نباید نگاه منفی به این موضوع داشت. به گفته علی‌پور بسیاری از دانشگاه‌های معتبر دنیا مثل MIT و هاروارد نیز همین روند را پیش گرفته‌اند و در امتحاناتشان از هوش مصنوعی بهره می‌برند، اما اعتبار مدارکشان همچنان حفظ شده است. این موضوع نشان می‌دهد که استفاده از هوش مصنوعی در آموزش عالی به عنوان یک ابزار جدید و چالش‌برانگیز، نه‌تنها نباید باعث نگرانی شود، بلکه می‌تواند به ارتقای سطح دانش و توانمندی دانشجویان کمک کند.

معاون آموزشی دانشگاه آزاد واحد اصفهان نیز گفت: «این موضوع نقطه قوت دانشگاه آزاد است. دانشجویان ما قدرت تحلیل و تشخیص بالایی پیدا می‌کنند و این نشان‌دهنده پیشرفت و به‌روزرسانی علمی است.»

«فراتر از ابزار، آماده‌سازی برای آینده»

آن‌طور که به نظر می‌رسد دانشگاه نه‌تنها به دنبال استفاده از هوش مصنوعی به عنوان یک ابزار است، بلکه می‌خواهد دانشجویان و استادان را برای بهره‌برداری صحیح و مؤثر از این فناوری آماده کند. مسئولان دانشگاه می‌خواهند بستری را ایجاد کنند تا با ورود فناوری‌های نوین به حوزه آموزش عالی، به درک عمیق‌تری از چگونگی استفاده بهینه و اصولی از هوش مصنوعی برسند. ایسن اقدام فرصتی را ایجاد می‌کند برای آزمایش، بررسی و تحلیل کاربرد هوش مصنوعی در فرایندهای آموزشی و ارزیابی دانشجویان.

حالا دانشگاه آزاد می‌خواهد با هوشمندی، دانشجویان خود را به چالش بکشد و آنان را برای دنیایی آماده کند که فناوری‌های نوین جزء جدایی‌ناپذیر آن هستند. بنابراین در نهایت، این تحول فرصتی است تا دانشگاه آزاد کیفیت آموزش و ارزیابی خود را ارتقا دهد و دانشجویان را به افرادی مجهز به مهارت‌های تحلیلی و تفکر انتقادی تبدیل کند که بتوانند در دنیای پیچیده امروز با اعتماد به نفس عمل کنند.

آگهی مناقصه

دانشگاه آزاد اسلامی واحد پردیس در نظر دارد اجرای کامل تاسیسات مکانیکی (موتورخانه، لوله‌کشی‌های شوقاز، سرد و گرم و نصب رادیاتور) ساختمان خوابگاه، سلف سرویس و سالن آغفی تأاتر خود را از طریق مناقصه به پیمانکاران واجد شرایط که در زمینه فوق‌الذکر پروژه‌هایی را به انجام رسانده‌اند واگذار نماید. متقاضیان می‌توانند جهت دریافت اطلاعات و اسناد مربوطه حداکثر به مدت ده روز از تاریخ انتشار آگهی به دبیرخانه کمیسیون معاملات دانشگاه مراجعه و اسناد مناقصه را خریداری نمایند.

ضمناً دانشگاه در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات رسیده مختار بوده و هزینه درج آگهی برعهده برنده مناقصه خواهد بود.

آدرس: استان کرمان، شهرستان بردسیر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بردسیر

در صورت هرگونه ابهام یا سوال لطفاً با شماره‌های ذیل تماس حاصل فرمایید.

۰۹۱۳۳۴۴۳۵۱۶۰ عاقلی ۰۹۱۳۳۹۷۸۸۲۸ رضایی-iau.bardsir.ir روابط عمومی ۰۳۴۳۳۵۲۳۳۰۱

آگهی مزایده عمومی

روزنامه فرهیختگان در نظر دارد از طریق برگزاری مزایده عمومی نسبت به فروش ضایعات کاغذ این رسانه اقدام نماید. لذا کلیه متقاضیان محترم می‌توانند از تاریخ ۱۴۰۴/۰۳/۲۱ لغایت پایان وقت اداری پنجشنبه ۱۴۰۴/۰۳/۲۲ جهت شرکت در مزایده با شماره تماس ۶۲۹۹۹۴۹۵ تماس حاصل نمایند.

سازمان آگهی‌های روزنامه فرهنگستان

Advertisement`s Organization

تلفن وفکس: ۶۲۹۹۹۴۹۵ (۰۲۱)

ایمیل: a66348018@gmail.com

مجری انحصاری تبلیغات دانشگاه آزاد اسلامی

کانون تبلیغاتی **سیهر جوان**

۰۹۳۹۸۸۸۸۶۹۹